

## Abonamentele

## Pentru Sibiu:

1 lună 85 cr., 1/4 an 2 fl. 50 cr.,  
1/2 an 5 fl., 1 an 10 fl.

Pentru ducerea la casă cu 15 cr. pe lună  
mai mult.

## Pentru monarhie:

1 lună 1 fl. 20 cr., 1/4 an 3 fl. 50 cr.,  
1/2 an 7 fl., 1 an 14 fl.

## Pentru România și străinătate:

1/4 an 10 fr., 1/2 an 20 fr., 1 an 40 fr.

## TRIBUNA

Apare în fiecare zi de lucru

## Insertiunile

Un sir garmond prima dată 7 cr.,  
a doua oară 6 cr., a treia oară 5 cr.,  
și timbru de 30 cr.

Redacțiunea și Administrațiunea:  
Sibiu, strada Cisnădiei Nr. 3.

Se prenumără și la poste și librării.

Un număr costă 5 cr.

Epistole nefrancate nu se primesc.  
Manuscripte nu se napoiază.

## Ear' cestiunea Ardealului.

I.

Unul din cei mai neobosiți publicisti maghiari, dl Gustav Beksics, un zelos aderenț al guvernului, pune ear' în discuțiune cestiunea Ardealului, de astădată însă nu în coloanele oficiosului „Nemzet“, ci în ale neoficiosului „Pesti Hirnap“.

Domnul Beksics nu e nici vre-o somitate politică, nici vre-unul dintre diaristii, care scriu după inspirațiuni primite din cercurile hotărâtoare; e însă un publicist cu multă mâncărime de vorbă, care are relațiuni intime cu cercurile guvernamentale. Aceasta e motivul, pentru care dăm oarece importanță părerilor și temerilor emise de dl Beksics.

Este sigur, că dl Beksics, care nu e Ardelean, nu se interesează numai așa din senin de cestiunea Ardealului. În cercurile politice, în care trăiesc dl Beksics, se va fi discutat adese-ori cestiunea aceasta: numai așa ajunge dl Beksics să se intereseze de ea și să o discute în public.

De astădată discuțiunea e pe cât se poate de serioasă.

„Ardealul, — dice dl Beksics, — și cestiunea orientală încep a fi tratate împreună. Mai înainte se vorbea în legătură cu cestiunea aceasta numai de Bulgaria, de Rumelia-orientală, de Macedonia și c. l.: acum încep a aminti și Ardealul. Presa rusească și cea română ne amenință cu luarea Ardealului. Organele lui Bismarck, când vor să ne spărie de evențele bismarck ale războiului cu Rusia, ne spun, că putem perde Ardealul“.

Publicistul maghiar arată apoi, că Ungaria nu mai e stat fără de Ardeal și că monarhia austro-ungară nu mai e mare putere, după-ce perde Ardealul, această tărie de apărare dela hotarele orientale. De aceea nici că se poate perde Ardealul, căci „națiunea maghiară s'ar scula și s'ar lupta până la celdin urmă o m.“

Ardealul e cu toate aceste amenințat, fiindcă afară de Săcui sunt numai puțini Maghiari în el. S'au sporit Românii în cea din urmă sută de ani, acești Români sporii au câștigat averi multe, în vreme-ce Maghiarii au săracit și au pierdut mult din influența lor. Apoi odinioară societatea cultă din Ardeal era maghiară, ear' acum alături cu cea maghiară există și o so-

cietate cultă germană, și una românească. Ear' „idea de stat“ nu o susțin decât Maghiarii. E dar' de temut, că în curând administrațiunea va căde și ea în cea mai mare parte a Ardealului în mâinile Românilor și ale Sașilor.

„E întrebare, — urmează dl Beksics, — dacă situațiunea nu va deveni mai rea și dacă în mai multe puncte ale Ardealului nu se va întoarce și administrațiunea contra intereselor statului ungar. Nu a cum, ci într'un viitor mai depărtat, când nu mâna energică a actualului ministru de interne va ține frânele conducerii și disciplinei administrative.

„Nu zăgrăvim sombru pe sombru. Nu voim să alarmăm. Altfel în ceea-ce privește Ardealul, opiniunea publică e și dumerită, și se scie, că sunt rele preste munții Meseșului. Nu voim nici să agităm, să ațităm la ură contra nici uneia dintre naționalități.

„Ci tocmai din contră ne vom da silința de a arăta puțină împăcări. Vom arăta în-deosebi, că pacea, întinderea mâinei frățesci e cel puțin tot atât de mult în interesul cetățenilor români și al celor germani din Ardeal ca și în interesul Maghiarilor și al „ideii de stat“ maghiar.

„Dar' amăgirea de sine s'ar răsunar amarnic în Ardeal. Trebuie să fim în clar, că în Ardeal există germenii unei periculoase disoluțiunii, pe care trebuie să-i facem inofensivi...“

Domnul Beksics încheie apoi cu cuvintele: „A sosit timpul, ca statul ungar să lucreze mai mult ca până acum.“

Cum să lucreze și ce anume, aceasta nu ni se spune.

Mai înainte de a cerceta, cum ar trebui să lucreze, punem alături cu cele dișe de dl Beksics câteva idei emise de un alt guvernamental dincoloane guvernamentalului „Magyar Polgár“ din Cluj.

Dilele aceste s'au făcut în România alegerile comunale. Lupta electorală a fost foarte înverșunată. Tocmai de aceea ni-am impus cea mai desăvârșită rezervă față cu ea, ca să nu ni se mai impute, că ne pronunțăm în cestiuni, care privesc afacerile interne ale vecinilor nostri, deși ne interesează foarte mult de cele ce se petrec la acești vecini, cari ne sunt frați buni. Guvernul a obținut o mare majoritate. Nu avem să ne pronunțăm, dacă e bine ori nu că a obținut-o.

Cu totul alta e atitudinea guvernamentalilor din Cluj. Ei „serbează“ fără de rezervă „triumful“ cabinetului Ioan Brătianu.

De ce?

„Partidul lui Brătianu, — liberal-național, — așa ne spune „Magyar Polgár“, — pune mult temei pe cultivarea țeranului român, ca să fie capabil de a-și executa drepturile constituționale. A creat industrie și comerț și în timpul guvernării sale de zece ani a îndoit prin investițiuni folositoare veniturile României.

„Guvernul acesta e foarte popular în România și ar trebui să comită mari și foarte multe abuzuri, ca opiniunea publică să se pună în contra lui.

„Scirile de tot felul, că lui Brătianu 'i-s'a urit de a guvernare s'au dovedit de mincinoase; dușmanii ar voi cu ori-ce preț să-l facă pe ministrul-președinte să se ducă, dar' Brătianu nu se duce. E lucru foarte firesc, că opozițiunea e cu atât mai înverșunată și s'a înjosit într'atât, încât la 4 Septemvrie, s'a comis un atentat asupra ministrului.

„Oare pentru noi, ca pentru vecini imediați, căderea ministrului Brătianu și a partidului său ar fi un lucru folositor?

„Nu! Venirea la putere a actualei opozițiuni ne-ar cauza nouă multe neplăceri, și încă mai multe 'i-ar crea României.

„Din cine consistă adă opozițiunea din România?

„Din anarhisti, nemulțumiți Ardeleni și din câțiva boieri și feciori de Domn, care nu îl vor pe Regele Carol acolo, unde este.

„Acest element ni-ar cauza nouă, — precum am diș, — multe neplăceri, dar' în prima linie ar fi și spre paguba României, fiindcă ar pune în joc independența ei.

„Scim prea bine, — cum atunci, când au voit să ne incendieze pe noi, când dușmanii nostri au apelat la dinamită, la petrol și la junghiu, ministrul Brătianu a expulsat din țeară pe autorii proclamațiunilor.

„Cine 'i-a apărut? Oratorii opozițiunii au ținut în camere dicțiuni strălucite în interesul dinamitarilor, preamărind entuziasmul lor; chiar șeful partidului ei însuși a ținut un discurs de patru ore pentru dinșii și a cerut darea în judecată a lui Brătianu.

„Ura de partid a mers atât de departe, că un deputat a comis un atentat asupra lui Brătianu; din aceste putem apoi să tragem concluziune, cu ce arme și pentru-ce scopuri se luptă opozițiunea.

„Guvernul lui Brătianu e guvernul păcii, al progresului și al desvătării; el nici într'un cas nu poate să ne fie stricăcios“.

Dacă așa este, atunci temerile d-lui Beksics sunt lipsite de ori-și-ce temei, câtă vreme dl Ioan Brătianu se află în fruntea guvernului din București. Cât pentru noi, astăzi de acasă, grija brațului „energetic“ al actualului nostru ministru de interne, — așa dice dl Beksics, — ear' cât pentru frații nostri emigrați în România, grija d-lui Ioan Brătianu, — așa dice „Magyar Polgár“.

Tisza la Budapesta, Brătianu la București, noi — bieții de Ardeleni — strîm-torați între amândoi: ce-și mai face dl Beksics gânduri rele?

## Revistă politică.

Sibiu, 7 Noemvrie st. v.

Ministrul de externe, contele Kálnoky s'a pronunțat, în sfârșit, și în privința raporturilor comerciale politice cu România. În ședința comisiunii pentru afaceri externe a delegațiunii ungare dela 17 l. c. contele Kálnoky a împărțit, că de present decurg negocieri confidentiale, care pun în perspectivă, că prelungă bunele dispoziții, ce domnesc în amândouă părțile, actualei situații în curând se va pute pune capăt.

Aceasta e cea dintâi împărțire oficială, ce s'a făcut despre inițierea favorabilelor relațiuni economice cu România. Declarațiile contelui Kálnoky sunt foarte îmbucurătoare, dar' numai atunci vor ajunge la o însemnătate practică, dacă ministrul de interne își va practica înăruirea sa în cel mai eclatant mod, spre a înlătura momentele, care ne-au dus lu un războiu vama cu România.

„Neue Freie Presse“, căreia nu 'i-se poate de loc imputa, că une-ori nu e prea bine voităre față cu Ungurii, scrie din acest privilegiu între altele următoarele:

„... Voind să fim justii în aprețirea lucrului, trebuie se recunoaștem, că agitația pentru vămile de scutire în amândouă părțile a produs actuala stare de lucruri. E un secret public, că interesele agrare în Ungaria dispun de o înfrurire, care se simte în cel mai hotărât mod, de câte-ori monarhia noastră are de a face cu transacții comerciale-politice. Aici trebuie să se pună pârghia, dacă vom să oibă războiul vama cu România, și contele Kálnoky va trebui să-și valideze influ-

## Foița „Tribunei“.

## Țara.

Din umbra deasă-a norului  
Întins pe țeri străine  
Cu aripele dorului  
Voios revin la tine,

O! cuib al fericiților,  
O! țeară luminoasă,  
Comoară-a nălucirilor,  
Grădina mea frumoasă!

Și-avântul tineretelor  
Ce 'n sinu-mi se trezesc  
Prin lumile poeziilor  
Sburând mă rătăcesc.

Și 'n farmecul aventurilor  
Tot ce sub ochi răsar  
În poalele pământului  
Mai dragă-ăș îmi pare;  
Întinderea câmpiilor  
În zări mai lin se perde.  
Mai dulce-i rodul viilor,  
Verdeața e mai verde.

Mai nalte sunt nălțimile,  
Mai cald e mândrul soare,  
Mai limpezi limpedimile  
De riuri și izvoare.

Ear' fetele cu florile  
Mai viu rîd între ele,  
Și spun privighitorile  
Mai tainic vîers la stele.

Aice-i țara basmelor  
Ce 'ngănă-a noastră minte  
Prin freamțul fantasmelor  
Din timpi de mai înainte.

Aice-i vestea Doamnelor  
Din lumea legendară,  
Și-a prelungirii toamnelor  
Sub cer de primăvară.

Aice-i țara țărilor  
Și-a doinelor de jale  
Ce 'n liniștirea serilor  
Te țin uimit în cale.

Aici cu lacrimioarele  
Bujori se prind în horă.  
Aice însuși soarele  
Are 'ntre flori o soră,

Și 'n stăncele Carpaților  
Cresc păsări nădrăvane  
Și 'n sufletul bărbatilor  
Măndriile romane!

O! gură dulce-a raiului  
Tu dai prin o zimbire  
Și mîncare trairului  
Și morții ferice.

Luceferii eterului  
Rivnind privesc la tine  
Și toți ângerii cerului  
Te-au îndrăgit ca mine!

Mircesci, Septemvrie 1886.

Vasile Alexandri.

## Sgârcitul.

Comedie.

De Molière.

(Urmare.)

## Actul al patrulea.

Scena I.

Cleant, Mărioara, Elisa, Frosina.

Cleant. — Să întrăm aici, are să ne vină mai bine; nu mai e împrigiurul nostru nici un nechemat și putem vorbi în libertate.

Elisa. — Da, domnișoară, frate-meu 'mi-a făcut destăinuri despre iubirea ce ați deșteptat în inima lui. Cunosc durerile și amarul ce isvoresc din asemenea nenorociri, și vă încredințez, că sînt prea viu mișcată de soartea d-voastre.

Mărioara. — Îmi este o dulce mângăiere de a sci, că mă bucur de spriginul unei ființe ca d-voastră, și vă rog cu stăruință, să-mi păstrați pentru totdeauna această generoasă amicie, care atât de mult poate să-mi îndulcească soartea neîndurată.

Frosina. — Pe legea mea, d-voastră, și unul și altul, ați avut nenorocirea de a nu mă fi vestit la timp despre cele petrecute. V'as fi scutit fără îndoială de această neliniștire, și n'as fi făcut, ca lucrurile să ajungă unde ele sînt acum.

Cleant. — Ce să-i faci! așa a voit urșita mea cea rea. Dar', frumoasă Mărioară, ce hotăriri ai luat d-ta?

Mărioara. — Sărmana de mine! am eu oare voie să iau hotăriri? atîrnată precum sînt de alții trebuie să mă mărginesc la dorințe.

Cleant. — Nu e dar' în inima d-tale alt sprigin pentru mine decât simplele dorințe? nici un fel de îndurare ce te-ar îndemna să-mi dai ajutor? cătuși de puțină bunătate spriginitoare? nici un simțiment stăruitor?

Mărioara. — Ce aș pute să-ți răspund? — închipuiesc-ți c'ai fi în locul meu și dă-ți seamă ce pot eu face. Pune-mă pe cale, poruncește-mi chiar însuși și mă supun la cele ce vei dice: și te cred îndestul de chibzuit, pentru-ca să știu, că nu vei voi să ceri dela mine decât ceea-ce îmi permite onoarea și buna cuviință.

Cleant. — Și nu vești oare, în ce strîmtorare mă lași, cerînd să mă mărginesc la ceea-ce îmi vor permite supărătoarele simțimente ale unei onori neîndurate și ale unei bune cuviințe aspre?

Mărioara. — Dar' ce ai voi să fac? Chiar când aș trece preste mulțimea de socotințe, pe care sexul nostru trebuie să le aibă în vedere, țin seamă de maică-mea: ea m'a crescut cu o gingășie totdeauna fără de margini și nu m'as pute hotărî să o măhnesc. Pune-te pe lucru, stăruiescă prelungă dînsa, dă-ți toată silința să câștigi bunele ei aplecări: poți să faci și să dăci tot ceea-ce vei voi, eu fi dau voie la aceasta; și dacă ea nu va mai cere decât să mă rostesc pentru d-ta, fiți făgăduiesc cu tot din-adinsul, că fi voi face chiar înasami mărturisire despre toate simțimentele mele.

Cleant. — Frosino, dragă Frosino, ai voi tu să ne dai mână de ajutor?

ența nu numai în București, ci și în *Pe-  
sta*, dacă voiesc, ca negocierile proiec-  
tate să aibă într'adevăr vre-un re-  
sultat".

Resultatul discuțiilor dintre Kál-  
noky și Andrássy a mulțumit în mare  
măsură pe cercurile politice din Ger-  
mania. „Norddeutsche Allgemeine Zei-  
tung” constată o deplină consonanță între  
politicii ungari normativi și între ministrul  
Kálnoky, care e stîlpul de căpetenie al  
politicei de pace austro-ungare.

Deasemenea bune impresii au făcut  
declarațiile contelui Kálnoky și în Italia.

Diarul parisian „La Liberté” con-  
sacră cestiunii bulgare un articol, în  
care expune, că Austro-Ungaria nu  
poate lăsa să fie împinsă prin Un-  
garia la un conflict periculos cu Rusia.  
Din cel din urmă discurs al contelui Kál-  
noky ese la iveală, că Austro-Un-  
garia recunoaște, că regularea ce-  
stiunii bulgare nu atîrnă numai  
dela ea singură. Astfel — ȋdice foaia  
franceză — n'ar trebui decât să se con-  
voace un nou congres, spre a modifica dis-  
pozițiunile tractatului de Berlin. Dealtmin-  
trelea întrebe-se Anglia și Austro-Ungaria,  
nu sînt ele cele dîntău urditoare ale ac-  
tualei situații încurcate? În Viena și în  
Londra se vorbește de integritatea Tur-  
ciei, dar' Austro-Ungaria a ocupat Bosnia,  
ear' Anglia a ocupat Egiptul; dacă  
Rusia și-ar stabili supremația  
în Sofia, ar face numai ceea-ce a  
făcut Anglia și Austro-Ungaria.

Într'aceste diarului „Die Presse” 'i-se  
comunică din Londra cu datul de 17 l.  
c. n., că pentru cazul că nu s'ar propune  
alt candidat pentru tronul Bulgariei, de-  
cât principele din Mingrelia, Bul-  
garii vor să proclameze repu-  
blica sub un triumvirat, ce ar  
consista din actualii regenți.

De altă parte cercurile politice din  
Germania au sciri despre noua irita-  
țiuni ale Țarului, și ȋdic, că nu e  
exclus pericolul hotărîrilor varii și lipsite  
de ori-ce logică, care pot să încrucișeze  
paciicile socoteli și intențiuni ale celor-  
lalte cabinete!

### Din delegațiuni.

(Urmare.)

Articolul VI al tractatului de Berlin, nu a  
voit a încrede Rusiei nici măcar administrația  
provisoră, cu toate că pe atunci această admini-  
strație nu se putea ușor preda altuia, ci a fost  
— ce e drept — încredințată conducerea admi-  
strației provizore până la terminarea regulamen-  
tului organic unui comisar rusesc, și încă  
la propunerea Austro-Ungariei, era însă  
a 'i-se alătura acestui comisar rusesc și unul tur-  
cesc precum și consuli delegați ai puterilor sig-  
natore, spre a controla activitatea lui în ceea-ce  
privesc guvernarea provisoră; în cas, când s'ar  
ivi o diferență de păreri între consuli, avea să  
decidă majoritatea, ear' în cazul ivirii unei neîn-  
țelegeri între comisarul rusesc, comisarul turcesc

Frosina. — Pe legea mea, se poate să  
mai întreb? aș voi din tot sufletul. Scii prea  
bine, că eu sînt dela fire destul de miloasă.  
Dumnețu nu mi-a făcut inima de peatră, și  
prea sînt zeloasă de a da mână de ajutor, când  
vîd nise oameni, care se iubesc cu toată onoa-  
rea și curățenia. Ce am pute să facem în îm-  
pregiurările de față?

Cleant. — Te rog, gîndesce-te nițel.

Mărioara. — Desfășură-ne luminile tale.

Elisa. — Află vre-un chip să strici ceea-  
ce ai pus la cale.

Frosina. — Acesta e un lucru destul de  
greu. (Cătră Mărioara.) Cât pentru maica d-voa-  
stre, ea nu e cu desăvîrșire lipsită de cumînție,  
și poate că am isbuti să o înduplecăm a-i face  
fiului parte de darul, pe care voia să-l dea pă-  
rintelui. (Cătră Cleant.) Aflu însă, că e la mijloc  
un alt lucru mai rău, fiindcă tata d-tale își  
este tată.

Cleant. — Asta se înțelege.

Frosina. — Vreau să ȋdic, că el are să  
rămîna cam îndărjit după-ce se va vedea refu-  
sat și că nu prea îi va veni apoi la socoteală să-și  
deea învoirea pentru căsătoria d-voastră. Ca să  
punem dar' cu bine lucrul la cale, ar trebui ca  
refusul să vină chiar dela el și să ne dăm silință  
de a găsi vre-un chip, spre a-l face să-și treacă  
pofta de a te lua de soție.

Cleant. — Ai dreptate.

Frosina. — Se înțelege, că am dreptate;  
o sciu prea bine. Astfel ar trebui să se pună

și între majoritatea comisiunii, atunci avea să ho-  
tărească o comisiune a reprezentanților puterilor  
în Constantinopol. — Articolul VII dispune: ad-  
ministrația provisoră nu poate să se extindă preste  
durata de 9 luni, începînd dela ratificarea ac-  
telor autentice ale tractatului. Tot acest articol  
mai adaugă, că e de pășit la alegerea principelui  
după-ce s'a statorit regulamentul organic; ear'  
după-ce s'a ales și instituit principele, să între  
în vigoare noua organizație și să ajungă princi-  
patul în deplina folosință a autonomiei sale. Alte  
articole de ale tractatului arată acea servitute, care  
e îndatorată autonoma Bulgarie a o lua față cu  
diferitele puteri. Față cu Turcia se dispune asupra  
tributului și asupra luării în primire a datorilor  
de stat. — Articolul X dispune, ca să iee Bulgaria  
în locul guvernului otoman, sarcinile și îndatori-  
rile acesteia față cu legăturile de linii ferate tur-  
cesci-europene, precum și a intra în acele obliga-  
mente, cari le-a luat Turcia atît față cu  
Austro-Ungaria, cât și față cu societatea  
pentru exploatarea căilor ferate ale Turciei eu-  
ropene. Convenția de lipsă pentru regularea  
acestor cestiuni se va forma imediat după în-  
cheierea păcii, și anume între Austro-Ungaria,  
Poarta otomană, Serbia și între principatul Bul-  
gariei. — Articolul XIX dispune, ca finanțele  
provinciei să se administreze până la terminarea  
organizațiunii nouă decătră o comisiune eu-  
ropeană în conțelegere cu înalta Poartă. — Arti-  
colul XXII tractează despre tăria efectivă a  
trupelor rusesci de ocupație și ȋdice mai departe:  
„Durata ocupațiunii Rumeliei-ostice și a Bulgariei  
se statorosește cu 9 luni, începînd cu ziua  
când s'au schimbat ratificațiunile, și guvernul ru-  
sesc se deobligă, a se vîrși în decurs de alte trei  
luni evacuarea acestui principat, și trecerea tru-  
pelor prin România.” Aici sînt dar' preci-  
sate toate drepturile și obligamen-  
tele Bulgariei, precum și prestațiunile  
ei făcute altor state, și totuși nu se  
poate afla nicăiri un punct, care nici măcar pe  
departe nu se poate interpreta într'acolo, că ar  
fi existat intențiunea, a îngădui Rusiei o  
poziție separată înaintea celorlalte  
puteri signatate. Dl ministru de externe a ȋdis  
privitor la regularea definitivă a stărilor bulgare, că e  
neîncungiurat de lipsă cooperarea Rusiei. Aceasta  
însă nu a avut valoare, decât numai pentru  
întăia constituire a țerii, căci astăzi nu mai ră-  
mîne nimic de întrebare. Cuvintele ministrului  
numai în acel înțeles pot fi interpretate, ca ra-  
porturile, ce astăzi stau într'o formă deplin le-  
gală, să fie schimbate în favorul Rusiei,  
și în faptă Țarul Alexandru al III-lea e împins  
de opiniunea publică a lucra în acest înțeles.  
Contele Kálnoky crede în iubirea de pace  
a Țarului, și eu împărtășesc această  
încredere, dar' opiniunea publică din Rusia  
se mișcă într'o direcțiune de tot con-  
trară, și prin exprimări precum e aceea citată,  
ajungem numai rezultatul, de a da su-  
curs direcțiunii panslaviste de expan-  
siune, care apoi din parte-și va face o pre-  
siune asupra Țarului, așa după-cum o crede ea  
de bine.

E de lipsă dar' la tot cazul o limpedere  
privitor la declarațiile Excelenței Sale, cari de-  
clarări în sfîrșit se par a sta în contra-  
dicțiune cu programul desfășurat de

lucrurile la cale; dar' cine la naiba va găsi în  
ce fel și ce chip . . . Stați nițel. Dacă am  
pute să aflăm vre-o femeie cam trecută de ani,  
care ar avé talentele mele și ar scîi destul de  
bine a se preface spre a pute să treacă drept  
cocoană mare. Ni-am face în pripă o poveste  
despre viața ei, am găsi pentru dînsa vre-un  
nume bizar de marchisă ori de vicomesă, —  
abunăoară din Bretagne; cât pentru mine, mă  
simt destul de îndemînatîc spre a-l face pe  
tata d-tale să creadă, că are a face cu o per-  
soană bogată, ce are, afară de palaturi, sute de  
mii de taleri în bani gata, că este înamorată  
până la urechi de dînsul și dorește să-și fie soție,  
fiind chiar gata să-și dea, prin contractul de că-  
sătorie, toată averea; și nu mă îndoiesc cătuși  
de puțin, că el ar lua propunerile mele drept  
bani buni. Căci la urma urmelor, el prea mult  
vî iubesc, o sciu prea bine; dar' tot mai mult  
iubesc banii: eară după-ce, orbit de această mo-  
meală, vî va fi dat odată învoirea lui, prea puțin  
vî pasă de desamăgirea ce-l va cuprinde, când  
vor începe să se dea pe față marafeturile mar-  
chisei noastre.

Cleant. — Toate aceste sînt prea bine  
chibzuite.

Frosina. — Lăsați pe mine. Îmi aduc  
tocmai aminte de una dintre prietenile mele,  
care va scîi să ne scoată acest lucru la capăt.

(Va urma.)

ministrul-president ungar, după care noi  
nu nisim la vre-un protectorat în Peninsula-  
Balcanică, dar' aceasta a o permite altora, încă  
nu am fi dispuși, s'ar pute cugeta, ca noi să  
acordăm Rusiei o influență durabilă în Balcani,  
precînd noi această influență noi pentru noi nu  
o pretindem. Dar' chiar dacă nu ar fi primej-  
dioasă o astfel de schimbare a raporturilor în  
favorul Rusiei, cum e ea atunci posibilă? Să se  
înlătore cumva constituția? Acea constituțiune,  
care a o crea a ajutat și Rusia? Aceste sînt  
întrebări, la cari eu aș ruga pe dl ministru să-și  
deea un răspuns, pentru-că dela acest răspuns  
atîrnă atitudinea mea mai departe față cu gu-  
vernul.

După contele Eugen Zichy vorbește:

Contele Kálnoky. Dînsul amintesc obse-  
rvarea, cu care 'și-a introdus expozitul, după care  
'i-e foarte greu a vorbi unui ministru privitor la  
o crîsă, care numai acum e în desvoltare. Cu  
aceea, ce a ȋdis dînsul în expozitu, s'a ajuns  
aproape marginea celor ce poate să  
ȋdică dînsul astăzi cu privire la sim-  
țemintele sale de responsabilitate și  
cu considerarea la interesele statului.  
Dînsul numai puține poate adauge referitor la  
cele ȋdise, e însă inclinat, a da ori-ce deslușiri în-  
lăuntrul marginilor amintite.

Domnul referent al comisiunii, a pus o  
întrebare retrospectivă în acea direcțiune, cum  
se poate pune în consonanță politica de astăzi  
a guvernului, cu atitudinea sa față cu acele eve-  
nimente din Rumelia, cari s'au întîmplat la în-  
ceputul anului acestuia și după sfîrșirea dele-  
gațiunii prime. Dacă a înțeles domnul referent  
din punctul de vedere referitor la *status quo*  
*ante*, că noi 'l-am fi primit acesta după delega-  
țiuni, se vede că 'i-s'a furișat o gresală cro-  
nologică. Precum își va aduce aminte înalta  
delegațiune, a avut guvernul privilegiul, a se de-  
clara asupra acestui eveniment încă la începutul  
sesiunii delegațiunilor din anul trecut, și tot-  
odată a-și precisa și atitudinea. Vorbitorul nu  
poate crede, că se va pute constata vre-un con-  
trast între basa, pe care s'a pus guvernul atunci,  
și între declarațiile de acum. Noi atunci  
ne-am pus pe terenul tractatelor, și  
astăzi stăm tot pe același teren. Vor-  
bitorul a exprimat încă atunci, că noi, din punct  
de vedere al intereselor noastre, nu vom pute  
ridica vre-o excepțiune în contra uni-  
unii Rumeliei și a Bulgariei, bine înțeles,  
în contra unei uniuni, care nu s'a efectuit prin  
ruperea arbitrară a tractatelor și fără consimț-  
mentul puterilor signatate. Pe această basă stă  
guvernul încă și astăzi. Execuțiunea practică,  
care ne sta nouă pe atunci înainte, era aceea,  
pe calea înfrîurii diplomatice, dacă nu s'a făcut  
prin Turcia, care era imediat chieată a o face,  
a aduce lucrurile pe terenul formal și legal, și  
apoi a face prin puterile signatate singur com-  
petente în această privință, ca să se considere  
dorințele Bulgarilor.

Căci e un princip, care stă neclintit, că trac-  
tate pot fi schimbate prin puterile  
signatate. (Aprobare.) Mai este de remarcă,  
că în ce privește regularea cestiunii Rumeliei-  
ostice, nu a creat protocolul din Constantinopol  
vre-o stare durabilă. Protocolul acesta își are  
ponderositatea sa principală, însă practice con-  
sistă greutatea lucrului în prevederea revisiunii  
statutului Rumeliei-ostice, prin care s'ar regula  
ceștiunea internă a uniunii. De aceea zace greu-  
tatea principală în cele expuse, pentru-că ce-  
stiunea dreptului public, nu pîtrunde în  
sfîrșit așa de adînc în viața ȋilnică a popora-  
țiunii, precum străbate cestiunea administrației,  
a justiției și a finanțelor etc., asupra cărei or-  
ganizațiune greoaie și neîndestulitoare, s'au făcut  
multe plîngeri din partea Rumeliților. Mini-  
strul trebuie să se pună în contra interpretațiunii,  
ca și când guvernul nu ar fi avut o țîntă  
limpede și hotărîtă în ceea-ce privește ce-  
stiunea ost-rumeliotă; adevărat, că au venit apoi  
evenimente împedecătoare, și protocolul dela  
Constantinopol nu s'a signalizat, întru-  
cât puterile au declarat, când 'l-au subscris, că  
revisuirea statutului e de a se supune aprobării  
puterilor, și după aceea să urmeze regularea  
definitivă prin aceea, ca să se iee și în tractatul  
de Berlin schimbări devenite de lipsă prin  
nouvele raporturi. (Va urma.)

### Din Bucovina.

În „Revista politică” Nr. 12, trimite  
profesorul rutean de religiune ortodox, Emanuil  
Ciuntuleac o desmîntire.

Din această desmîntire vedem bine, că pă-  
rintele profesor Ciuntuleac nu se bucură în  
toată societatea română din Cernăuți de frăția și  
sinceritatea ce-o merită cu tot dreptul astfel de  
bărbat, ce are pentru sine merite distinse, și

fapte curat românesci, pe cari le vom releva mai  
la vale.

Între Români din Cernăuți s'a furișat, după-  
cum vedem, zavistia și desbinarea, care nu cred,  
că a adus vre-odată o bine în lume, — care a  
slăbit și a ruinat popoare și națiuni întregi.

Pe cât îl cunoașsem pe profesorul Ciuntu-  
leac, Sfinția Sa este un bărbat de prestigiu și  
de merite, este un Român probat cu rară con-  
știință națională, deși predă Sfinția Sa religiunea  
ort-ruteană la gimnasiul superior din Cernăuți,  
este membru la societatea literară română și la  
„Armonia” din Cernăuți, apoi membru la „Școala  
română” din Suceava.

Afară de aceasta îl cunoaștem de un bă-  
bat moral, de un apărător înfocat al cauzei na-  
ționale și de un om cult cu maniere superioare,  
care 'l-au adus în conexiuni amicale cu mai  
mulți aristocrați români din țeară, a căroră în-  
credere o posedă Sfinția Sa cu totul.

Cum de vine Sfinția Sa să fie persecutat  
de un partid de al nostru, ba să fi cădat chiar  
în disgrația superiorilor sei clericali, aceasta nu  
ni-o putem desluși.

Am scuit, că Eminența Sa, Preasfințitul și  
prea nobilul nostru Metropolit puneă odată mari  
speranțe în acest preot tînr, dar' nefericit,  
care sdrobot de evenimente familiare, a îmbrăți-  
șat starea călugărească, cu dorința arȋdîndă, ca să  
ridice și să înalțe prestigiul cinului monachic,  
— cu dorința, ca să lucreze paralel pentru înăl-  
țarea și întărirea bisericei de o parte, și a scum-  
pei sale națiuni de altă parte.

Regretăm foarte, aȋdînd, cumcă acest bă-  
bat demn și onest se află pe marginea despe-  
rării din cauza persecuțiunilor grozave a fostilor  
sei amici și frați în Christos.

Pentru-ca să dovedim numai o faptă lau-  
dabilă curat română săvîrșită de părintele pro-  
fesor Ciuntuleac în calitatea sa de profesor de  
religiune ortodoxă-ruteană, lăsăm să urmeze ur-  
mătorul fapt:

Când a început părintele profesor Ciuntu-  
leac activitatea sa la o catedră ruteană, Sf. Sa,  
care nici nu putea ceti limba ruteană, de scris  
nici vorbă, — nu ne-am supărat de fel, ci din  
contră noi ne-am veselit, pentru-că sciam prea  
bine, cumcă părintele Ciuntuleac este numai  
singur omul la locul seu, ca să facă propagandă  
română între elevii sei rusificați.

Dovadă numeroasele articole publicate de  
propaganda panslavistă în mai multe jurnale  
rusesci, și îndreptate contra acestui profesor.

Dovadă șicanele și grelele obstacole, care  
le suferă meritosul bărbat din partea Rutenilor  
de aici din țeară și din Galiția.

Și nu-i nici mirare!

La început, frecventau religiunea ortodoxă  
predată în limba ruteană vre-o 80 de elevi gim-  
nasiali din toate opt clasele, astăzi a scăzut nu-  
mărul acesta la jumătate; căci nu cercetează mai  
mulți de 40 elevi religiunea ruteană ortodoxă.  
Ceilalți au trecut în paralela română, la părin-  
tele profesor de religiunea ortodoxă română,  
Stefanelli; și este de sperat, că deprîndînd acolo  
limba română, se vor înscrie și la limba ro-  
mână, și se vor trezi cu înecul, cumcă bunii  
și străbunii lor au fost Români, dar' s'au rutenisat  
prin inundarea țerii Prutulul și a Nistrului cu  
Galițieni.

Va să ȋdică, un atare Român, un atare pro-  
fesor, care redă națiunii române sute de nota-  
bili, Români de pe malul Nistrului, cari au fost  
rutenisati, — oare nu este el de respectat?

Oare n'ar trebui să fie Sfinția Sa încurajat  
din toate părțile și feliicitat și înaintat, nu însă  
urgisit și persecutat?

Dacă astfel de bărbați români rari, vor fi  
aduși până la desperare prin șicanele celor de  
un sânge cu ei, atunci nici nu putem spera vre-  
odată, cumcă elementul român, națiunea istorică  
a țerii își va ajunge cîndva scopurile ei, la  
care tinde.

Pacea și dragostea ni-o dictează religiunea  
noastră. Aceste aduc unirea. Unirea aduce apoi  
întărirea țerii și a națiunii.

Să aibă în vedere aceia, pe care îi ating  
aceste șire, că prin egoism, prin zavistie, prin  
ură și răsunare ne vom sfîșia noi singuri, și  
vom risipi și edificiul ce am început abia  
a-l zidi.

Nu ne îndoim nici de părintele profesor  
Ciuntuleac, că și el va tinde mîna spre dragoste  
frățească reînnoită, acelor ce crede că-i sînt rău-  
voitori.

Nu ne îndoim, cumcă va avé în vedere dim-  
preună cu preinșii sei contrari proverbul străbun:

„Concordia parvae res crescut,  
„Discordia maximae dilabuntur.”

...

## Cronică.

**Diua onomastică a Maiestății Sale Împărătesei-Regine** s'a serbat astăzi în bisericile și institutele de învățământ de aici în modul obișnuit. Edificiile publice au fost decorate.

**Procesul Românilor gr.-or. din Brașov în contra Grecilor** s'a hotărât săptămâna trecută în a doua instanță la curtea de apel din Budapesta. Acest proces s'a intentat în contra bisericii grecești „Sta Treime” în scopul, de a ajunge în afacerile ce aparțin acestei biserici, precum și în ceea-ce privește administrația, dar mai ales afacerile de avere, la o paritate cu Grecii. În prima instanță (la tribunalul din Budapesta, delegat de Maiestatea Sa pentru pertractarea acestui proces) actorii au fost respinși cu cererea lor. A doua instanță a hotărât în același înțeles, formulându-se sentința cu deservire în favoarea Grecilor, declarând biserica a „Ste Treime” în parochia ce aparține aceleia de națională-grecescă. Spesele procesuale s'au sistat împrumutat. — Românii vor apela și la a treia instanță, la curtea de casațiune din Budapesta.

**Un recomandabil post de medic cercual.** Primul de sub poalele Ineului cu datul le 15 Noemvrie 1886 următoarea scrisoare: În speranță, cumcă voi face un serviciu cât de mic unei cauze bune, ce atinge foarte de aproape interesele poporului român din acest ținut romantic, cu permisiunea On. Redacțiunii, vin a aduce la cunoștința publicului român un concurs de medic cercual pentru cercul administrativ Rodna-veche, cu reședința în acel pîd. Concursul din cestiune e scris în foaia oficioasă a comitatului nostru „Bistritzer-Wochenschrift” nr. 43, decătră comiteul-suprem al acestui comitat, cu termen până în 15 Decemvrie a. c. sub Nr. 2063—1886 de dto 10/10 1886. În urma acestui concurs cererile s'au adresat comiteului suprem bar. Desideriu Bánffy în Bistrița, și a se instrua cu documentele prescise în art. de lege I din 1883 §§-ii 1 și 9. Emolumentele împreună cu acest post sînt: salar de 300 fl., și pașal de călătorie 50 fl. Afară de aceea praxa în acest ținut ocuit mai numai de Români, cu o poporațiune umeroasă de aproape 20.000 de suflete, situație imaterialicească și în acest respect cu mult mai luminată decăt în alte părți, încă promite pentru medicul cercual un venit destul de frumos. Mai adauge la aceasta, că în loco este retură, judecătoria cercuală, 6 tîrguri de țeară relungă cele de săptămână, în vecinătate 3 calde de apă minerală, dintre care două sînt ur românești; cari împregiurări toate sînt foarte avoritoare pentru poziția unui medic și de natură de a-i asigura un venit frumos și o existență în condiții destul de bune. Din aceste motive apoi considerând, că acest post de o mulime de timp este în vacanță din lipsă de concurenți și că prin aceasta poporul nostru suferă aune enorme în trebile sanitare, mi-am luat îndrăzneală a apela pe această cale la tinerii români cu calificățiunea prescristă în lege rînduindu-i, ca să concureze la acest post, pe care bîndu-l, cred, că nu se vor căi nici odată, ci or fi pe deplin mulțumiți. Adevărat, că ocuarea acestui post după lege se întîmplă pe alea denumiri prin comiteul suprem, noi însă întem de firma credință, că între concurenții cu asemenea calificățiune la denumire vor fi preferiți cei ce vor cunoaște mai bine limba maritații covârșitoare a poporațiunii din acest cerc, decăt cea română. Asta o aduce cu sine dreptea și ecuitatea și o reclamă în mod imperios interesele vitale ale poporului din acest cerc. Perez că vocea mea modestă exprimată în cele e mai sus, nu va suna îndesert, ci va atinge obilul și curatul scop la care țintesc. *Someșanul.*

**Omorul din Entradam.** În Februarie c. a fost ucis și jăfuit bogatul Jidan din Entradam (com. Bistrița-Năsăud), Jantl Kahan. Făptuitorii până în ziua de azi nu s'au putut afla. După-cum se scrie, acum a succedat prinde șese persoane, între care și vizitiul Kahan, Simon Kálmán, care s'e fi fost riminalul principal.

**Reuniunea română de cântări și muzică din Oravița** va arangia Sămbătă în 8/20 Noemvrie 1886 în sala și localitățile de nou revărmate la „Cerbul de aur” producțiunea III-a obligată pre anul 1886 a corului seu vocal după mătorea Programă: 1. „Primăvara”, cor mixt cu solo, d-șoara I. Dragoescu, d-nii N. eagan și L. Lazar, de I Haydn; 2. „Cele două filoneme”, duet pentru sopran și alt, ntat de dna Sofia Ruhmann și d-șoara Nina epan; 3. „La o viorică”, cor bărb., de udor de Flondor; 4. Duet din opera „Don Juan”, de W. Mozart, cântat de d-șoara I. ragoescu și d-l D. Andritoi; 5. „Iarna”, r bărb., de C. G. Porumbescu; 6. „Unde interioii”, cântec de T. Georgescu, cântat d-l L. Dragoescu; 7. „Provocare la joc”, lea rondo pentru cor mixt de M. Oesten. După oducțiune: muzică de joc. Începutul la 8 re seara.

**Construcția rețelei căilor ferate de at din România.** Cetim în „Pester Lloyd” n 18 l. c. n.: „Guvernul român se năsucesc tot zelul, a completa rețeaua căilor sale fete prin construirea de linii principale și secundare. Numai de curînd s'au deschis — mai ales ntru comunicația internă — următoarele linii fete și anume: linia Bêrlad—Vâslui; Făurei—etesci; Bucuresci—Ciulnița—Călăraș—

Dunăre (în lungime totală de 240 kilometri). Alte legături de căi ferate între Dunăre și Marea-Neagră (mai ales legături între orașul Constanța, pe care voiesc a-l etabla de un port comercial) încă sînt în lucrare, așa încăt activitatea întreprinsă în privința aceasta se poate numi foarte viuă. (Materialul de lipsă atât în fer, cât și în șine îl furnizează Germania pe calea apei via Galați.) Precum cunoscut este, tendința României se îndreaptă într'acolo, a concentra tot comerțul seu în cele două porturi principale Galați și Brăila, și pentru acest scop s'au luat în lucrare și construcțiile de lipsă ale porturilor, precum și măsurile prin tariful căilor ferate. În anii din urmă a luat mai ales Galați un avînt foarte mare, ce e de a se atribui pe de o parte construcției de comunicație cunoscută, și raporturilor politice cu Austro-Ungaria.

**O țeară fără Țigani** până acum, ce e drept, încă nu există în Europa, dar o se creeze una. Guvernul bavarez adică a exclus pe Țigani pentru toate timpurile din țeară. Privilegiu la această măsură draconică, a dat cunoscută virtute națională a Țiganilor: cleptomania. Ministrul nostru de interne a adus la cunoștința tuturor oficiilor administrative această dispozițiune a guvernului bavarez, cu observarea de a reține pe Țigani dela cercetarea Bavariei.

**Budgetul Sârbiei.** Scupeina a votat în unanimitate budgetul pe 1887 atât în desbateră generală cât și specială. Eată budgetul: Lista civilă 1,200.000 franci; datorile țerii 15,303.173; reprezentațiunea națională și consiliul de stat 278.595; creditele generale 437.000; budgetul pensiunilor 908.795 franci; ministerul justiției 1,836.728 franci; instrucție 3,075.652 franci; externe 807.461 franci; interne 2,500.000 franci; finanțe 1,430.489 franci; răsboiu 14,000.092 franci; lucrări publice 1,070.382 franci; agricultură 1,611.629 franci. Venituri: contribuțiuni directe 17,250.000 franci; contribuțiuni indirecte 16,600.000 franci; taxe 2,200.000 franci; domeniile statului 1,970.000 franci; fonduri 600.000 franci; diverse venituri 4,140.000 franci. Așadar budgetul arată o economie de 5,000.000 franci și acoperirea deficitului de până acum de 5,000.000 franci.

**Iubileul Papei dela Roma, Leo XIII** se va serba cu mare pompă în luna lui Martie anul viitor, când se vor împlini 50 de ani decănd actualul patriarch al urbei eterne f'u sfințit de preot. Credincioșii bisericii rom.-cat. au subscris până acuma la opt sute de mii franci drept „bani de ai sfîntului Petru”, pentru a-i preda sanctissimului iubilar. Orașul Neapoli îi va dona o coroană de aur. Cei mai zeloși contributori sînt Brasilianii și Belgianii.

**Stefano Merlati** și-a început deja în Paris postul de 50 zile. Merlati istorizează, că dînsul ar fi obișnuit cu posturi mai mari din al 11-lea an al etății. Odată a fugit dela școală, și de frica pedepsei nu s'a reîntors la casa părintească. Unspredece zile a rătăcit el prin păduri fără de lua altceva la sine, decăt apă curată, și numai după acest timp s'a reîntors acasă, ceva cam slăbit, dar încolo sănătos. De atunci a mai trăit dînsul în mai multe rînduri 8, 10, 12 zile fără mîncare. Dar regularea definitivă de a posti a început-o numai în școala de arte din Turin. El ăce că a postit deja 36 zile și anume în Londra. Dînsul a pierdut cu ocaziunea acelu post 10 chilo din greutatea corpului, dar a rămas în proprietatea deplină a puterilor sale trupesci și intelectuale. De comun mîncă Merlati altcum foarte mult. Când a mîncat dînsul mai pe urmă, înainte de a întreprinde postul de 50 zile, a consumat o găscă grasă și atâte legumi, încăt ar fi săturat pe trei oameni. Nucile mîncă cu coajă cu tot, așa precum mîncă alți oameni bomboanele sau ciocolada. El afirmă, că așa ar fi mai cu gust. „Încercați și d-voastră odată”, ăse dînsul medicului supraveghiator, care, se înțelege, a refuzat de a întreprinde o astfel de gimnastică a fâlcilor. Musculatura stomachului seu — care poate mistul astfel de nutremînt — trebuie să fie fenomenală.

**Bibliografie.** „Gazeta Sîteanului”. Foaia cunosciîntelor trebuincioase agriculturului și poporului. Ese la 5 și 20 a fiecărei luni. Rîmnicul-Sarat, 5 Noemvrie 1886. Anul III. Nr. 19. Sumar: Cronică agricolă: C. C. D. — La redacțiunea unui jurnal: Maria Dăteulescu. — Impositul asupra venitului: X. Y. Z. — Lintea: D. — Tarhonul: D. — Agricultură: N. Andreescu. — Consetul: I. Aristotel. — Educațiunea femeilor la Chinezi: P. P. Constanțianu. — Din localitate: C. — Din țeară: D. — Buletin comercial. — Miscellanea: Un econom român.

## Avis.

Domnii membri ai reprezentanței comitatului Sibiu, sînt rugați cu toată onoarea, a se întruni Duminecă (21 l. c.) la 4 oare d. m. în localitățile societății române de lectură din loc (strada Cisnădiei Nr. 7), pentru de a se reconstitui, și a se consulta în cestiunea alegerilor escrise pe 29 l. c.

Sibiu, 19 Noemvrie 1886.

Preșidiul clubului.

## Varietăți.

(Nădrăvenile unui elefant.) Se dăduse piesa „Giurullumi în 80 de zile”, acum câteva zile la teatrul din Walnut la Filadelfia, și elefantul, care figura în această

piesă, fu condus de grijitorul seu afară, pentru de a face puțin exercițiu. Acest elefant, care are o înălțime de șapte urme, și cântăresce mai multe tone, este de o inteligență extraordinară. În cursul acestei preumblări igienice, grijitorul lăsănd elefantul dinaintea unei uși, intră într'o cărciumă. Dar' precănd el se pusese să bea, elefantul intră și la rîndul seu în cărciumă, care era altcum foarte plină de consumatori. Totuși mai înainte de a trece pragul ușii, inteligentul dobitoac băga de mai multe ori un picior înlăuntru și apăsă cu el, pentru de a vedea, dacă pardoseala este în destul de solidă, ca să-l poată ține! Nu mai încăpea îndoiială, că elefantul fiind cu totul mulțumit de această constatare, intră în urmă în cărciumă, fără să bage în seamă cătuși de puțin spaima consumatorilor, și fuga lor în toate părțile, ci ca un dobitoac, care își cunoașce bine cărciumele, se îndreaptă drept spre o masă, care era plină cu tot felul de mîncări reci. Într'o clipă, totul fu consumat! Se ăce chiar, că grijitorul i-a oferit în urmă un vas cu bere și un altul cu vin, pe cari dobitoacul le-a beut cu sete. În fine mai nainte de a pleca, elefantul a mai mîncat mai multe aluaturi, pișcote etc. Nu se spune nimic, că cine i-a plătit șocoteala; dar' atăta se scie, că cărciumarul se ținea foarte onorat, că a avut visita unui asemenea client.

(Noutăți hazlii.) Un Ploestean își trimite fiul la Bucuresci la universitate; la plecare îi recomandă să trăească cu economie, pentru-că nu prea are de unde să-i trimită multe parale. Fiul îi promise.

Ajuns în Bucuresci, el întrebă pe un prieten:

- Căt costă aci la voi o vacă?
- Două sute de lei.
- Dar' o prepeliță?
- Un leu.

— Bine; am să mîncă numai prepelițe, ca să fac economie.

## Din public. \*)

Resultatul apelului meu din numărul 232 al „Tribunei” din a. c. \*\*)

În suscitatul număr al ăiarului „Tribuna” făcusem un apel cătră neamul nostru, ca adică:

I. Fiecare individ, după voință și putință să contribuie la înființarea unui fond, din care să se proveadă elevii și evelele misere a școalelor noastre rurale cu abecedare și legendare, sciind din propria experiență, că cea mai mare lipsă o avem de acelea cărți, că mai mult de jumătate din suma totală a elevilor școalelor noastre rurale nu le au și nu le pot procura, miseri fiind.

II. Cu acea ocaziune rugai și pe domnii învățători și pe stimatele învățtoare să mi scrie: ce abecedare și legendare folosesc? de care autor? le sînt impuse? nu ar avé drept să folosească altele? Cari cred că ar fi mai bune din punct de vedere pedagogic? Și: câți elevi și evele nu au abecedare și legendare, firesce numai din cei în adevăr miseri și cu tragere cătră învățatură?

III. Tot atunci rugai pe domnii autori, respective editori să binevoiască a-mi scrie: câte exemplare de abecedare și câte legendare mi-ar pute oferi, și cu ce preț, ca — în cas când ar încurge ceva sumuliță, să mă pot orienta și să pot procura pe seama miserilor elevi ai școalelor noastre rurale.

Termenul îl fixai atunci pe 1/13 Noemvrie a. c.

Exprînd acel termen, sînt liber a-mi da următoarea dare de seamă:

I. Pentru scopul suscitât au contribuit următorii domni:

Nicolau Rusan, mare posesor în Sâncel 1 fl.; Elie Dopp, adjunct de inginer în Sâncel 1 fl. 10 cr.; Dănilă Gabor, adjunct de inginer în Sâncel 1 fl.; Ein Unbekanter 20 cr.; Petru Lenghel adjunct de inginer în Sâncel 1 fl.; Ioan Frățilă, primar în Sâncel 1 fl. 05 cr.; Artemiu Blăjan, preot gr.-cat. în Obreșa-de-Tîrnăvă 1 fl.; Ioan Filip, preot gr.-cat. în Libotin (M.-Lăpos) 1 fl.; Dr. Ioan Pop de Bichiș, medic de regiment în Sibiu 1 fl.; Redactorul dela „Ludimagister” Ioan Simu în Reșița 50 cr.; Aron Lupean, angloai militar la direcțiunea de geniu în Przemyśl (Galiția) 1 fl.; Ioan Pop Reteganul, învățător și redactor în Rodna-veche 1 fl. 45 cr. Suma: 11 fl. 30 cr.

Din suma aceasta s'a cumpărat un protocol legat pentru de a induce sumele incassate cu 1 fl. 10 cr.

S'au depus spre fructificare în cassa de păstrare „Rodna-veche” 10 fl., deci la subscrisul mai sînt 20 cr. v. a.

II. Din toți învățătorii români îmi scriseră numai șapte inși, și adică:

1. DI Petru Grama din Sănte-Jude arată, că ar avé lipsă de 11 abedare și 9 legendare pentru miserii elevi ai școalei conduse de d-sa; nu spune însă: de care autor.

2. DI Ioan Suciu, învăț. în Solovăstru p. u. Gărgeny-Szt.-Imre cere pentru miserii sei elevi 30 abedare de Solomon-Muntean și 20 legendare de Stefan Pop.

3. DI Petru Poenar, învăț. gr.-ort. în Mercina p. u. Vărădia cere 8 abedare și 9 legendare de I. Popescu.

4. Eustachiu Crișan și Atanasii Moldovan, învățători în Șinca-veche cer 10 abedare și 4 legendare de I. Popescu.

5. Ignat Grigorescu, inv. în Cernesci p. u. Kapolnok cere 24 abedare și 6 legendare de V. Petri.

6. Ipathie Todoran, inv. în Domnin p. u.

\*) Pentru cele cuprinse în rubrica această redacția nu primesc răspunderea.

\*\*) Celelalte ăiare sînt rugate a reproduce cuprinsul acestui tractat.

Szilagy-Szt.-Király cere 22 abedare de I. Papiu și 22 legendare de I. Popescu.

7. Roml Simu, inv. dir. în Orlat arată, că la școalele grănițesci din fostul reg. rom. I nu sufer școlarii lipsa de cărți și că în acelea școale sînt folosite abedarele și legendarele lui I. Popescu, ca impuse de comitetul administrativ, dar' după a d-sale părere sînt mai bune ale lui V. Petri, din punct de vedere pedagogic.

8. Un coleg dela o școală grănițerească din fostul reg. rom. II (dela Năsăud) îmi spune, că la toate școalele lor sînt introduse abedarele și legendarele lui V. Petri, ca cele mai corespunătoare (precum și sînt I. P. R.), și că elevii școalelor lor nu au lipsă de cărți, căci sînt provăduți din fondurile lor.

Adecă: numai școalele române din fostele reg. I și II de graniță sînt bine provăduite cu cărți; numai în acelea este o uniformitate în cărți, încăt adecă unele au pe ale lui I. Popescu, ear' altele pe ale lui Petri; precănd în celelalte școale românești nu mai afli uniformitate, ba nici cărți nu afli în multe, și totuși domnii învățători nici chiar aceia, cari în adevăr au lipsă de cărți în școalele ce le conduc, nu ne scriseră nimic, deși nu cred să nu fi auđit de apelul meu, care s'a publicat mai în toate foile. Poate își vor fi ăsa, la ce să mai scriem, că tot n'are de unde ne da cărți de câte avem trebuință? E drept, că deocamdată nu se poate satisface nici cererilor intrate, dar' nu e de desperat; eu cred, că se vor afla bărbați marimișoi cari s'e tîind din prisosința lor cățiva cruceri pentru un scop atît de sublim; eu cred, că și cel mai miser poate da căt de puțin, baremi 10—20 cr. la acest fond, din care să se proveadă miserii elevi cu cărțile cele mai necesare, cu abedare și legendare.

III. Deoarece, respective editori singur dl Teochar Alexi din Brașov se oferî, că ar fi dispus a da 11.000 exemplare din abedardul compus de amicii școalei cu prețul scăduț de 900 fl., adecă ar veni exemplarul numai 9 cr. mai dănd 1000 exemplare rabat. Este rugat deci a ne trimite 1 exemplar de probă, ca încurgînd mai mulți bani, de vom vedea că avem de unde procura un număr mai însemnat de exemplare, și de vom vedea că acel abedard întrunește condițiunile pedagogice — se intrăm în tîrg cu dlui.

Finind acest raport, îmi iau voia a renou Apelul:

I. Binevoiască toți membrii scumpului meu neam a trimite după voință și putință câte ceva pentru înființarea desamintitului fond de abedare și legendare pe seama elevilor miseri dela școalele rurale;

II. Binevoiască domnii învățători și stimatele învățtoare a ne scrie: de câte legendare și abedare au lipsă în școalele coduse de d-lor, și acelea: de ce autor să fie și: cari cred d-lor, că sînt mai bune?

III. Binevoiască domnii autori respective editori a-mi răspunde cu ce prețuri scăduțe pot oferi abedarele și legendarele d-sale? Și de nu le va fi spre supărare — fie buni și-mi trimită câteva exemplare să dau baremi la școalele celea mai lipsite, învățătorii cărora înaintară deja cererile.

Tot ce privește această afacere binevoiască fie-cine a adresa la subscrisul în Rodna-veche (O.-Rodna, Transilvania), unde sînt venit ca învățător școalei românești confesionale, și de unde voi reporta la 1 Ianuarie 1887 din fir în pîr.

Mulțumind sincer d-lor, cari au răspuns la primul meu apel, și sperînd că la acest al 2-lea apel vor binevoi a răspunde mai mulți din neamul nostru, sînt stimătorul

Rodna-veche, 14/11 1886.

Ioan Popu Reteganul,  
învățător și redactor.

## Mulțumită publică.

Subscriții își țin de sacră datorință a face cunoscut, cumcă în anul 1885 începînd poporul gr.-cat. din Suciag a-și ridică școală nouă de peatră după plan, numai prin îndemnul și spriginul moral și material al prea demnului Reverendiss. Domn Protopop al Clujului Gavrilă Pop s'a putut duce în deplinire așa încăt în anul curent s'a putut începe cursul școlastic, și în 24 Octomvrie s'a sêvîrșit actul sînțirii școalei, pentru cari în numele poporului și pe această cale îi aducem călduroasele noastre mulțumiri publice, precum și zelosului domn Basiliu Podoabă, notarul tractului pentru concursul activ oferit numitei școale, ce e spre deoarea întregii comune.

Suciag, în 18 Noemvrie 1886.

În numele comunei bisericesci:

Georgiu Pop, Petru Prigoană,  
paroch gr.-cat. curat. prim.  
Alexandru Dreve,  
inspect. școal. civ.

## Serviciul telegrafic

al  
„TRIBUNEI”.

Sofia, 19 Noemvrie n. Kaulbars a declarat, că Sămbătă va părăsi Bulgaria împreună cu întreg personalul.

Londra, 19 Noemvrie n. „Reuter office” află, că între ambasadori au avut loc nu de mult pourparleuri spre a discuta oportunitatea conferenței pentru regularea cestiunii bulgare. Consultările însă n'au trecut preste stadiul informativ, deoarece-pană acum nici o putere nu a luat inițiativa, de a face o asemenea propunere.

Director: Ioan Slavici.

Redactor responsabil: Aurel Popa

